

ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΟΥΡΓΩΝ

Η ΑΤΥΧΗ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΜΠΕΛΛΙΝΙ

Βικέντιος Μπελλίνι και Φραγκίσκος Λεονάρδου. Πώς γνωρίστηκαν οι δύο νέοι. Ένας κερκονοβόλος έρωτας. Τα ψυχικά και πνευματικά χαρακτηριστικά της ώριμης Φραγκίσκας. Ο περ ζεσπάει η επανάστασις. Ήμέρες τρέμου και αίματος. Η Φραγκίσκας εξαφανίζεται. Στο μοναστήρι. Η αδελφή Μαχδαλινή απέθανε!... Ο πόνος του μουσουργού. κτλ. κτλ.

Ήταν άνοιξη το 1820, που έτους εκείνου που άπτεθη τόσο καταστροφικό και άκαιρο για το βασίλειο της Νεαπόλεως, του οποίου οι κάτοικοι διασώθηκαν σε δύο μερίδες και άλλην εξουλόγησαν.

Η φήμη κατά τους αναστάσιους αυτούς ήμερες είχε στολιστεί με τα λαμπρότερα χρώματα. Η άκτις του μαρτυρικού κόλλυβος της Νεαπόλεως άστράγαταν καταπράγνως κάτω απ' τον ήλιο. Το γένος ερχόταν ήφια και ξεχωρίζον στα πέτρινα τοιχώματα της προκομίας, μ' ένα σπυρνο μοιροφυτό.

Αλλά πάνω σ' όλα αυτά άπλωνόταν μια βασιλιά άπαύσιμα. Στις παροδίες του λαού κόβανε το μένος κατά του βασιλέως και της Νεαπόλεως και των ερχόντων που τον τραγουδούν. Είχε άπορασθεί να γίνει επανάστασις, να εκθρονισθεί ο βασιλέως κι' οι φίλοι του και ν' ανακηρυχθεί δημοκρατία.

Την εποχή αυτή, ο Βικέντιος Μπελλίνι, νεαρός κι' άσημος άκούα. Ήταν μαθητής του Ζιγαροέλλη, του διασημού μουσικοδιδασκαλάου της Νεαπόλεως, του οποίου το όνομα είχε γίνει παντού γνωστό.

Ο νεαρός Μπελλίνι δευχόταν από τότε πολύ άνεμοτόλος κι' είχε τη συνήθεια κατά τις προχωρημένες ώρες της νύχτας να έπαυε μόνος του χωρίς συντροφιά, μουσικούς περιλάτους στις άνομιαλιές της Νεαπόλεως.

Από κει μπορούσε να βλέπει τους λόγγους και τα μέγαλα της πόλεως και τον άπειλητό Βεζούβο, μπορούσε ν' άνατηνη την ενουδιά των λουλουδιών των πορτοκαλιών και ν' άκούη τα τραγούδια των ψαράδων, που έπλεαν στον κόλπο, πάνω στις μικρές βάρκες των.

Ο Μπελλίνι λημοκόνισε τότε το παρόν, τις στενωχώρες της ζωής και τις δυστυχίες της, κι' άφανε τις ανήρες του να πλανούταν έλευθερα προς την άπέραντη έκταση της άνθισμένης και ποθητής πλάσης.

Σ' έναν από τους περιλάτους του αυτούς, έτυχε να συναντηθεί και να γνωρίσει με το συμπαιριώτη του Λεονάρδο, που ήταν πλοίαρχος κι' είχε πολύ καλή καρδιά.

Ο Λεονάρδος συμπάθησε απ' την πρώτη στιγμή το νεαρό Βικέντιο και τον έκάλεσε να πάη στην έλαυή του, ή όποια βρισκόταν λίγο πιο έξω από την πόλι του κι' όπου ζούσε μαζί με τη μοναχοκόρη του.

Αμέσως από την πρώτη έπίσκεψή του, ο Μπελλίνι αισθάνθηκε την καρδιά του να σπαστεί από ένα πορτογαλάστο αίσθημα και συγχρόνως έννοιωσε μια άκατανίκητη έλξη προς τη θυγατέρα του ήλικωμένου φίλου του.

Η Φραγκίσκα —έτσι λεγόταν ή νέα— ήταν μια από τις γνήσιες έκινες κάλονές, που ή όψη τους και το παράστημά τους θυμίζει τύπους της κλασσικής εποχής.

Τα γλυκά και γεμάτα άγνότητα μάτια της άκπονοβολούσαν από ζωηρότητα και θέρη, ή μορφή της έσοκόριζε μια χάρι μαγευτική και το λιγνό κορμί της έμοιαζε μ' άνθημονο κλαδί.

Η συγγένις που προκάλεσε στο νεαρό έπισκέπτη ή συνάντησή του με τη νέα, ήταν τόσο κερκονοβόλος, ώστε δέν του έμενε πειά καρμιά άμφιβολία. Άγαπούσε λ..

Έπί πλέον, ο Μπελλίνι αισθάνονταν να τον προσελώνη προς την Φραγκίσκα και ή θερμή αγάπη της προς την τέχνη, προς τη μουσική.

Η νέα αυτή, έκτός του ότι είχε γλυκαία κι' άρμονική φωνή, που άντηχούσε σαν άγγελική μελωδία, μπορούσε και ν' αυτοσχεδιάζε στίχους πάνω σ' άποδομήτους σκοπού.

Έτσι ο Μπελλίνι κατάλαβε, ότι μοναδικός σκοπός της ζωής του πλέον, άποκλειστική του παρηγοριά, δέν μπορούσε ναύει παρά ή Φραγκίσκα.

Τώρα πειά, πήγαινε κάθε μέρα κι' έφιλοξενείτο στο σπίτι της αγαπημένης του, γιατί ο πατέρας της τον είχε παρακαλέσει να της κάνει μαθήματα μουσικής.

Κατόπιν αυτού, ήταν φυσικότατο ή άμεβαία συμπάθεια μεταξύ των δύο νέων ν' αναπτύσσεται μέρα με την ήμερα και στο τέλος να εκμυστηρευθούν ο ένας στον άλλον το μεγάλο μυστικό τους.

Μια φοτεινή καλοκαιρινή βραδιά —άπό τις ήπειροχες φωτεινές έκκινες βραδιές της Ίταλίας— ο Βικέντιος βρισκόταν στο σπίτι του Λεονάρδου και καθόταν μπροστά στο πιάνο.

Κοντά του ήταν καθισμένη ή Φραγκίσκα, ή όποια είχε φέρει την περιήρη μελωδία του Ζιγαροέλλη «Αφροετή σιάα, με μια φωνή που έφτανε ως τα κατάβια της γήςης του νέου.

Ο Μπελλίνι την κοττάσε σιωπηλά με τα μεγάλα μαύρα μάτια του και δέν έλεγε τίποτε.

— Παιζέτε άκούα καρτιά, κανένα αυτοσχεδιάσμα, Βικέντιε, του έλεε παρακαλεστικά ή κόρη.

— Ναι, αλλά με τη συμφωνία να φτύσιτε έσεις τους στίχους, απάντησε ο Μπελλίνι.

— Καλά, άποκρίθηκε έκείνη χαμογύλιωτα.

Ο Μπελλίνι άρχισε τότε να πιάζη σιγά—σιγά κι' άπαλά στο πιάνο μια γλυκαία συμφωνία, γεμάτη πάθος, γεμάτη τρυφερότητα.

Η Φραγκίσκα στο μεταξύ αυτό προσπαθούσε να βρη και να τρυφή στίχους πάνω στη μουσική κι' έτσι σιγά—σιγά, χωρίς να το καταλαύουν, έδημιούργησαν το λαούτο εκείνο τραγούδι από το «Ρομείο και την Ίουλιέττα» του Μπελλίνι, που άρχισε με τους στίχους «Φορία ψυχή...».

Όταν έκδοσθησαν κι' ή τελευταίες νότες, έπεκρίθηκε βαθιά σιωπή μέσα στην αίσθησα. Δέν άνοιγόταν πειά παρά το μοιροφυοσημα των δέντρων από το κελιάδμα των πουλιών.

Τότε ο Βικέντιος, παίρνοντας θάρρος, έπασσε τα χέρια της κόρης και της έλεε :

— Φραγκίσκα!

Αυτή έγειρε επάνω του, περιέβαλλε με τα μπροστά της το λαού το και τον έφιλησε τρυφερά.

Την ώρα εκείνη ή βάρκες γλιστρούσαν άπαλά στον κόλπο της Νεαπόλεως κι' οι ναύτες έφράλλαν παίθητα τραγούδια της αγάπης.

Αλλά μαζί μ' αυτά έπαιγαν κι' ή φωνές της όρης και της έκδιήσωσης που έθγαναν από τα στήθη του καταπνέζόμενου λαού...

*** Ένας από τους άρχηγούς της λαϊκής επαναστατικής μερίδος, ή όποια άντεπλοκτείετο τη βασιλεία και κηρύξε έανάστασις έκείνη τη χρονιά εναντίον της, ήταν κι' ο πλοίαρχος Λεονάρδος.

Ο βασιλέως της Νεαπόλεως Φερδινάνδος Δ', και ο αρχηγη Φραγκίσκος μετά την έκρηξη του επαναστατικού κινήματος, άναγκάστηκαν να υποχωρήσουν στη θέρη του λαού και να φύγουν.

Αλλά όταν τους ήρθε απέξω βοήθεια, έαναγύρισαν πάλι και έποκρίστηκαν να πολεμήσουν με το στρατό των άντιπάλων των.

Επακολούθησαν ήμέρες συγχύσεως και τρόμου. Οι δύο άντιπάλου στρατοί συνεκρούσθησαν, το αίμα γύρισε ποτάμι και τέλος οι επαναστατές κινήθησαν.

Στο διάστημα αυτό ή Νεάπολις είχε άποκλειστεί κι' ο Μπελλίνι δέν μπορούσε να συναντηθεί με την αγαπημένη του, ή όποια βρισκόταν κλεισμένη στην έλαυή της, μαζί με μια θεία της, γιατί ο πατέρας της έλεπε στον πόλεμο.

Μετά παρέλπει μερικόν εβδομάδων, ο νεαρός έροτεινέως κατόρθωσε τέλος να βρη καρδιά απ' την πόλι και γεμάτος άνησυχία διευσύνθησε προς την κατοικία της Φραγκίσκας.

Φαντασθήτε όμοιος την όδηγηρή έκληξή του όταν είδε, ότι ή έπανις είχε μεταβληθεί σε έρείπια. Δέν ήρθε εκεί ούτε την Φραγκίσκα, ούτε τη θεία της.

Μέρες δλόκληρες γύριζε παντού ο Μπελλίνι για να βρη την αγαπημένη του και τη θεία της, αλλά κανένα δέν μπορούσε να του υποδείξη που βρισκόνοταν, γιατί κι' οι δύο τους είχαν προγραφεί απ' το βασίλειο και κατεξήγοινο.

Στο τέλος, αφού άπελπισσε να την άναζητή, ο Μπελλίνι ίτέθεσε ότι ή αγαπημένη του είχε σκοτωθεί ή άπαθεί από τα άγρια σίτην των στρατωτών που περηνόχον τη χώρα και άφραϊαν β,τι έδρωσαν μπροστά τους. Έτσι τον χτέλαβε βαθιά θλίψη, μόνη άτελεισία και δέν άφρησε να πείη άφορσους βραδιά.

Ο δυστυχισμένος μουσικός, αφού πάλεψε πραγματικά με το θά-

ΙΝΔΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Ο ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΟΥΔΑ

Ο Βούδας, ο σοφός θεός των αρχαίων Ινδών, όταν ήταν ακόμα νέος, ζούσε στο παλάτι του πατέρα του, του βασιλιά Βουδοχάνα.

Ο Βούδας δεν είχε βγει ως τότε από την πατρική του κατοικία και δεν ήξερε παρά μόνο την ύγεια, την ωμορφιά και τη δύναμη.

Μια μέρα θέλησε να πάει έναν περίπατο στην πολιτεία κι ο Βουδοχάνα διάταξε να το γνωστοποιήσουν παντού με τις καμπάνες και τους ντελάληδες.

Οι ντελάληδες βγήκαν τότε στους δρόμους και φωνάζανε :

— Ύστερα από μια βδομάδα, το βασιλόπουλο θα γυρίσει την πολιτεία κι' ο βασιλιάς προστάζει να παραμείνουν από το δρόμο του καθέτι το διασάρετο, για να μην ιδη παρὰ μόνο τὰ ευχάριστα.

Την ώρα εκείνη μέρα, ο Βούδας μπήκε αληθινά σ' ένα άμαξι και τράβηξε πέρα από το παλάτι.

Στη μέση όμως του δρόμου, μόλις προχώρησε λίγο, αντίμασε ένα γέρο χωμπο-αοαμένο, ξερομένο κι' αδυνατισμένο, που άκουμπωσε σ' ένα χοντρό σαβό κι' έτρωγε σπυράκια.

— Ποιάς είν' αυτός; ρώτησε ο Βούδας τόν άμαξά.

— Ο άνθρωπος αυτός είνε γέρος, άπάντησε ο άμαξάς, και τὰ γερατά άσχημαίον τόν άνθρωπο. Ο πατέρας σου, ή μητέρα σου, οι συγγενείς σου, οι ήπαρκοί σου, όλοι τους θα γεράσουν μια μέρα. Αλήθεια είνε ή φυσική πορεία της ζωής...

Πιο πέρα, ο Βούδας αντίμασε έναν άντρα άρρωστο που είχε πυρετό και μόλις ανέπνεε από την εξάντληση.

— Τι είνε πάλι αυτός; ρώτησε ο Βούδας τόν άμαξά.

Κι' ο άμαξάς άπορώθηκε :

— Ο άνθρωπος αυτός είνε άρρωστος. Έχει άρρωστίαι και τώρα βρίσκεται στα πρόθυρα τού θανάτου. Έμεινε μόνος του, ο δυστυχισμένος, και δεν έχει παιδιά ούτε δυνάμεις, ούτε προστασία, ούτε άδικο, ούτε φίλους, ούτε τίποτα...

Και ο Βούδας είνε :

— Λοιπόν ή ύγεια είνε ένα όνειρο άπατηρό, όντε παιγνίδα πρόσκαιρη, μια χαρά περαστική; Άλλοίμονο στους ανθρώπους που χάνουν έτσι εύκολα την ύγεια τους!

Παρακάτω ο Βούδας, καθώς προχωρούσε με τ' άμαξι του, αντίμασε μια κηδεία. Ο νεκρός ήταν σκεπασμένος μ' ένα άσπρο πετσόν. Τόν είχαν περραλώσει πλήθος από συγγενείς και φίλους του και θρηγολογούσαν, τραβώντας τις τριχές της κεφαλής του και χτυπώντας τα στήθη τους.

— Τι είνε αυτό; ρώτησε ο Βούδας τόν άμαξά.

Κι' ο άμαξάς άπορώθηκε :

— Ο άνθρωπος αυτός, ήληρότατε, είνε νεκρός. Δεν θα μπόρεση πια να δη ούτε τόν πατέρα του, ούτε τη μητέρα του, ούτε τόν γιού του, ούτε τη γυναίκα του, σ' άφήση τού σπιτι του, την περιουσία του, τούς δικούς του και δεν θα ξαναγυρίση ποτέ πια κοντά στους άγαπημένους του...

Κι' ο Βούδας είνε :

— Άλλοίμονο στη νεότη που τη φοβερίζουν τα γεράματα! Άλλοίμονο στην ύγεια που την άφραίνουν ή άρρώστειες! Άλλοίμονο στη ζωή τού ανθρώπου που είνε τόσο σύντομη! Ω, γιατί να υπάσχουν τα γερατά κι' ή άρρώστειες κι' ο θάνατος;

Και τόν νέο βασιλόπουλο άπομακρύνθηκε σιωπηλά και σολογισμένο, γιατί ήταν ή πρώτη φορά που αντίκρισε την ανθρώπινη δυστυχία...

Νατο, άρχισε ν' αναλαμβάνη σιγά-σιγά από τούς συμμεπνοούς πόνοους, χωρίς όμως να έχη άπαλλαγεί ακόμα κι' από τούς πρηξιούς.

Η πρώτη είδηση που έμαθε μετά την άνάρρωσή του, ήταν ότι ο πλοίαρχος Λεονάρδος είχε συλληφθεί από τούς άντεπάλους του και είχε υποταχθεί.

Κι' ή κόρη του, κόρη επαναστάτου, επειδή δεν μπορούσε να γλυτώσει άλλωδώς από τόν θάνατο που την άπειλούσε, αναγκάστηκε να γλειστή σ' ένα μοναστήρι και να φορέση τόν ράσο της μοναχής, με τόν όνομα Μαγδαληνή. Έτσι, ή Φαλαγκισα ήταν σχεδόν νεκρή για τόν Μπελλίνι, ο όποιος δεν μπόρεσε πια να την ξαναδη.

Όστόσο, ύστερα από πολλές έρευνες, ο άτυχος μουσουργός ανακάλυψε σε ποιο μοναστήρι είχε καταφύγει ή άγαπημένη του και πήγανε εκεί συχνά για να την άκούση όταν έψαλνε με τις άλλες μοναχές.

Μέσα στις άλλες φωνές, ο Μπελλίνι ξεχώριζε καθαρά τη γλυκειά φωνή της και αυτό άνακουφζε τη βασανισμένη του καρδιά.

Ένα πρωί όμως, φρίτνοντας από έκπληξία τού μοναστηριού, άκουσε να ψάλλουν τη νεκρωτική άκολουθία. Με ταραγμένη καρδιά ρώτησε μια καλόγρια για ποιόν γινόταν ή τελετή κι' έδειξη τού άπάντησε :

— Για την αδελφή Μαγδαληνή, που άναπαύτηκε ψές...

Τότε ο Μπελλίνι έπιασε γονατιστός στις πλάτες τού ναού και με δάκρυα στα μάτια προσεχρήθηκε για την αδελφή Μαγδαληνή, την παλιά του άγαπημένη, την λατρευτή του Φαλαγκισα...

ΕΛΒΕΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΑ ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Μια φορά κι' έναν καιρό, σ' ένα από τα ψηλότερα βουνά της Έλβετίας, που στεφάνιζε σήμερα από τὰ αιώνια χιόνια και που τότε ήταν ακόμα ένας τόπος εύφορος, βασίλευε έξυπνατή εντιγία.

Οι κάτοικοι όμως τού πλοίσου αυτού μέρους, οι όποιοι είχαν άπειρα εισοδήματα, τυφλώθηκαν στο τέλος από την καλοπέρασή τους και γίνθηκαν περιφρανοι κι' άλαζονικοί.

Μέθυσαν από τὰ πλοΐτη τους και ξεχάσαν μια μεγάλη και ίσθη ύποχρέωση που είχαν, την υποχρέωση της φιλοξενίας και της ελεημοσίνης.

Αντί να μεταχειρίζονται τούς θρησκούς των για την άνακούφιση των δυστυχισμένων, τούς σκόρπιζαν άσπλόγηστα στις γιορτές και στις διασκεδάσεις.

Όταν πήγανε κανένα φαγοπότι να τούς ζητήση συνδρομή, έβλεπαν τ' αυτά τους και τούς ζητιάνους τούς έδιωχναν σκληρά από την πόρτα τού σπιτιού τους.

Ένας από τούς άκαρδούς αυτούς πλοισίους είχε χτίσει στη όίσα τού βουνού ένα μεγάλο πολυτελέστατο. Πήρε μαζί του και μερικούς φίλους του και περνούσε τόν καιρό του με γλέντια και διασκεδάσεις.

Τὰ λοιπὰ τού καλοπού αυτού ήταν πάντα γεμάτα από τὸ καθαρότερο γάλα κι' ή σκέψη των έξωστών των κομωμένες από μεγάλα κομμάτια λευκού σιάν τὸ χιόνι τυριού.

Ένώ όμως ο σκληρός αυτός άνθρωπος περνούσε τη ζωή του μέσ' στις χαρές και στις άπολαύσεις, ή μητέρα του κατοικούσε σε μια φτωχική καλύβα, στα βάθη της κοιλάδας, και ζούσε σε μεγάλη φτώχεια και στενοχώρια.

Η δυστυχισμένη γρη, τούσιμας από την πείνα, πήγε μια μέρα στο παλάτι τού γιού της για να ζητήσει τὸ έλεός του, αλλά ο άπιαχτος πλοισίος της είνε να φύγη και να μη την ξαναδη ποτέ στα μάτια του.

Τότε ή γρη άρχισε να τὸν λέη με δάκρυα στα μάτια πως ήταν άδύνατη και πως δεν μπόρεσε πια να δουλέψη.

Τού είνε ακόμα, πως ζούσε μόνη κι' έρημη στην καλύβα της, πως ζούσε άρρωστη και πεννακιμένη και πως δεν είχε κανένα για να τη βοηθήση.

Στὸ τέλος τὸν παρακάλεσε να της δώσει λίγα ψιχνουλιά από τὸ πλοΐστο τραπέζι του και μια γωνιά στο σταύλο του για να κοιμηθῆ μαζί με τὰ ζώα.

Άλλά ο γιός της, άσχηγνήτος από τὴ δυστυχία της, τη διάταξε πάλι να ξεκομωμισθῆ γρήγορα από μπροστά του και να τον άφήση στην ήσυχία του.

Τότε ή μητέρα του, για να τόν κινή να την συμπονέση, τὸν έδειξε τ' αδύναταμένα κοκαλιάρικα χέρια της, μέσ' στα όστια τὸν κροτούσε όταν ήταν μωρό και τὰ βαθουλωμένα μάγουλά της.

Άλλά ούτε κι' αυτή τη φορά σχανγήθηκε ο σκληρόκαρδος άφέντης τού παλατιού. Φώναζε μάλιστα τούς ήπαρτες του και τούς διάταζε να πετάξουν έξω τη μάνα του δια τῆς βίας.

Η άτυχη μητέρα, βλέποντας τη σκληρότητα τού γιού της, άπομακρύνθηκε γρήγορα από τὸ παλάτι του και τράβηξε για τὴ φτωχική της καλύβα.

Όσο σκληρή κι' αν ήταν όμως ή συμπεριφορά τού γιού της, πάλι δεν άποφάσισε να τόν καταραστή, γιατί, παρ' όλα αυτά, τόν αγαπούσε ακόμα...

Ένώ όμως βράδζε χωμτωρασμένη από τὰ χιόνια κι' από τὴ δυστυχία, βαθειά στεναγμοί άρχισαν να βγαίνουν από τὸ στήθος της και δάκρυα πικρά να τρέχουν από τὰ μάτια της.

Τότε ο Θεός, που τὸ βλέπει όλα ψηλά από τὸ θρόνο του, είνε και τὸ σπαρωμὸ της μητέρας κι' άποφάσισε να τιμωρήση τόν άδικο γιού.

Μόλις λοιπόν ή γρη κατέβηκε κάτω στην κοιλάδα, ξεσπασε άμέσως μια μπόρα, άγρια κι' όρημη, που συνετήρη στην όρημῆ της τὸ καθέτι.

Ο άπιαχτος γιός είνε μέσα σε λίγες στιγμές τὸ σπιτι του ν' άφρανίεται από τὸν κερανό, τὰ ζώα του να ψοφάνε, την περιουσία του όλη να καταστρέφεται, μέσα στην παραφορά και την όρημῆ των στοιχείων της φύσεως.

Άλλά ούτε κι' ο ίδιος γλύτωσε, γιατί τὸν άρπαξε ή θύελλα μαζί με τούς συντρόφους του κι' άφου τούς έστραμογύρισε κάμπισο μέσ' στη μεγάλη της ταραχή, τούς κατάχωσε βαθιά μέσ' στο άσπρο χιόνι.

Στὸ μέρος όπου βρισκόταν άλλοτε τὸ παλάτι, υπάρχει σήμερα ένας βαθύς γρομμός κι' εκεί όπου είχαν πέσει τὰ δάκρυα της άπελασμένης μητέρας, κλωνί ό σταγόνες τὰ δάκρυα των αιώνων χιονοστιβάδων.

